

رئیس‌جمهور آمریکا به‌شدت از ترامپ نامزدپیش‌جمهوری خواه انتخابات ریاست‌جمهوری این کشور در زمینه امکان استفاده از سلاح هسته‌ای انتقاد کرد. او با گفت: «کسی که چنین حرف‌هایی را زده‌است از سیاست خارجی با سیاست هسته‌ای یا شبه جزیره کره جهان به‌صورت کلی چیز زیادی نمی‌داند. من پیش از این گفته‌ام که مردم انتخابات آمریکا را از نظر درآند و اقداماتی که هر کسی انجام می‌دهد برآی نقیه جهان واقعا مهم است.»

دکتر صالح زمانی

تورویست‌ها به خانه‌هایشان بازگشته‌اند

پس از انفجارهای پاریس در اواخر سال میلادی گذشته و کشته شدن شهروندان این کشور، فضای ا عب و وحشت ناشی از ناامنی در سراسر اروپای غربی ایجاد شد. اندکی بعد از سوی مقامات امنیتی فرانسه اعلام شد که طرح عملیات پاریس، ساکن بروکسل بوده و احتمالاً به این شهر گریخته است. به همین دلیل مقامات بروکسل وارد جست‌وجوهای امنیتی در شهر شدند و حتی شرایط عمومی شهر را تا سطح چهار امنیت یا بالاترین سطح هشدار امنیتی بالا بردند. پس از ماه‌ها تلاش گسترده نیروهای سرویس امنیتی بلژیک و پلیس این کشور، هفته گذشته وکیل عبدالسلام به عنوان طراح اصلی حملات پاریس در بروکسل بازداشت شد. این خبر که نوعی پیروزی و تلاش موفقیت‌آمیز برای مقامات بروکسل به شمار می‌آمد و رضایت عمومی را از اقدامات پلیس به همراه داشت در کمتر از یک هفته به‌وضعتی تلخ و تزار تک تبدیل شد. صبح روز سه شنبه ۲۴ مارس در حالی آغاز شد که بروکسل شاهد چند انفجار نسبتاً سنگین در فرودگاه بین‌المللی اورلئوم و ایستگاه متروی مالیک (یک ایستگاه پس از مقر اصلی شور و اتحادیه اروپا) بود. تروریست‌ها این بار تصمیم گرفته بودند در بروکسل و در مقر ناتو و اتحادیه اروپا پیام دیگری را به مقامات اروپا منتقل کنند که بی‌شک قربانیان این پیام مردمان عادی و بی‌گناهی بودند که در اوج فعالیت‌های روزانه به سر نوشت مردمان پاریس دچار شدند. فارغ از محکومیت این حادثه تروریستی و ابعاد سوزناک آن می‌توان به دو نکته مهم در زمینه ریشه‌های ترور در اروپا اشاره کرد. نکته اول و وجهی اجتماعی دارد و معطوف به این سوال بنیادین است که تروریست‌های حملات پاریس و بروکسل چه کسانی هستند و چرا دست به چنین اقداماتی می‌زنند؟ اولین و ساده‌ترین پاسخ این است که این افراد اسلام‌گرا می‌باشند. هستند که با تمدن غرب چالش دارند و به دنبال توطئه علیه منافع کشورهای اروپایی هستند. این پاسخ سیاسی، سال‌ها به عنوان واکنش رسمی دولت‌های اروپایی در برابر تروریسم مطرح بود که از طریق رسانه‌ها به افکار عمومی منتقل می‌شد. این پاسخ اگرچه به دولت‌های اروپایی را با پاسخگویی بیشتر نسبت به مردم معاف می‌کرد اما هیچ‌گاه نتوانست توضیح دهد که چرا سایر مسلمانان در این کشور‌ها دست به چنین اقداماتی نمی‌زنند. بنابراین هدف اصلی این پاسخ گسترش سیاست اسلام‌هراسی بوده است. اما امروز تقریباً بر همگان روشن است که حقیقت ماجرا این نیست و برای پاسخ به این سوال باید به ریشه‌های اجتماعی ظهور پدیده تروریسم در اروپا توجه کرد. اگر روزی تروریست‌ها تاراتی می‌زدند تا خود راه‌ طرق غیر قانونی به خاک اروپا رسانند و علیه دولت مردم دست به اقدامات خرابکارانه بزنند امروز دیگر این گونه نیست. تروریست‌ها دیگر از خانه‌های همسایه نمی‌آیند بلکه اتفاقا اقامت‌های بلند مدت در کشورهای اروپایی دارند. همگی متولد شده در اروپا هستند و در کنار سایر شهروندان فرانسوی و بلژیکی به زندگی شان مشغول‌اند. بنابراین مسئله را باید از درون همین کشور‌ها دنبال کرد و نه از بیرون. واقعیت این است که این افراد در یک روند بلند مدت به حاشیه‌نشینیان اجتماعی تبدیل شده‌اند که معمولاً فرهنگ اجتماعی متفاوتی از اکثریت جامعه دارند و اگر سیاست‌های جذب‌پذیرش دربار آن‌ها صورت‌نگیرد، بی‌اعتمادی و شکاف اجتماعی میان آن‌ها و دولت گسترش پیدا خواهد کرد. حاشیه‌نشینان اجتماعی که از منزلت اجتماعی پایین‌تری رنج می‌برند گروه‌هایی هستند که مستعد انجام کنش‌هایی خارج از چارچوب هستند و اعمال سیاست‌های نا عادلانه و تبعیض‌آمیز می‌تواند این استعداد را در واکنش‌های شتاب‌زده و خشن آن‌ها علیه جامعه تقویت کند. این دسته از اقلیت خاموش معمولاً فاقد مطالبات سیاسی هستند و بیشتر قربانی بی‌عدالتی‌های اجتماعی و تبعیض‌های شهروندی هستند.

بدون شک عوامل تروریستی پاریس و بروکسل افرادی از درون همین حاشیه‌نشین‌ها بوده‌اند که نتوانسته‌اند به مطالباتشان دست پیدا کنند. برای مثال عبدالسلام بنابر گزارش پلیس بلژیک چندسال گذشته در شبکه حمل‌ونقل بروکسل مشغول به کار بوده و حتی برادر او هم اکنون از کارکنان متروی بروکسل است و اساساً به دنبال کسب و کار خودشان بوده‌اند. او یک شهروند بلژیکی بوده که نه مبارک جلی داشت و نه به صورت پنهانی به فعالیت‌های روزمره مشغول بوده است. در واقع او و سایر انسان‌ها تروریست به دنیا نمی‌آیند بلکه تغییرات متعدد محیطی در تروریست شدن افراد نقش دارد. بنابراین سوال دیگر این است که چه عواملی سبب می‌شد تا حاشیه‌نشینان اجتماعی که اغلب دارای تضادهای فرهنگی یا سایر شهروندان هستند، به قمار تلخ ترور و وحشت بیوبندند و منافع عمومی را تهدید کنند. ریشه‌ای‌ترین عامل در تقویت حاشیه‌نشینی‌های اجتماعی و منزلی‌زی زندگی‌های زیرزمینی علیه قدرت حاکم به سیاست‌های دولت بازمی‌گردد. متأسفانه برخی سیاست‌ها و قوانین دولت‌های فرانسه و بلژیک ظرفیت این را دارند تا در بلند مدت از یک معترض ساده، یک تروریست بسازند. دولت‌ها تصویری‌کنند که یک معترض همیشه معترض باقی می‌ماند در حالی که معترض در صورت وجود بسترهای گوناگون می‌تواند مطالبات خویش را سیاسی کند و علیه دولت قیام کند و درجه اعتراض را ارتقا دهد. نکته مهم دیگر وجهی سیاسی دارد که باز هم به رفتار سیاسی دولت‌های اروپایی بازمی‌گردد و آن هم مربوط به بی‌توجهی آن‌ها به هسته‌های خطرناک ترور و بر خورد گزینشی آن‌ها با تروریسم است. نمی‌توان باور کرد که بروکسل عناصر سابقه دار همانند عوامل تروریستی پاریس و بروکسل از رصد سرویس‌های امنیتی پر قدرت فرانسه و بلژیک پنهان‌مانده‌اند در حالی که آن‌ها حتی کوچک‌ترین اقداماتشان همیشه تحت نظر بوده است. حتی عبدالسلام بنابر گزارش ماه نوامبر پلیس بارها برای بازجویی به مراکز امنیتی احضار شده بود. نکته مهم این است که دولت اقدامی در جهت وضع محدودیت‌های ویژه برای عناصر خطرناک در نظر نمی‌گیرد. چندان مشخص نیست که نیت دولت از انجام ندان این اقدامات آزاد گذاشتن تروریست‌ها چیست اما احتمالاً آن‌ها تروریسم را چندان جدی نمی‌گیرند یا شاید تصور می‌کنند که تروریست‌ها صرفاً در سوریه و عراق به ترور مشغول‌اند. متأسفانه وقتی سرویس‌های امنیتی در برابر ترانزیت تروریست به منطقه سکوت می‌کنند ناخودآگاه در اذهان عمومی این شک را تقویت می‌کنند که آن‌ها را حضور تروریست‌ها در منطقه بهره‌مند می‌شوند در حالی که نمی‌دانند تروریست‌ها روزی به خانه‌هایشان بازمی‌گردند. اگرچه عوامل مهم دیگری نیز در گسترش تروریسم در اروپا مؤثرند اما این دو عامل را می‌توان به عنوان مهم‌ترین زمینه‌های توسعه تروریسم در اروپا مطرح کرد. بنابراین دولت‌های اروپایی با اصلاح برخی قوانین داخلی و همین‌طور اصلاح رفتارهای سیاسی‌شان می‌توانند در برابر این هیولای آدم کش مقاومت کنند و ریشه‌های آن را بکشانند.

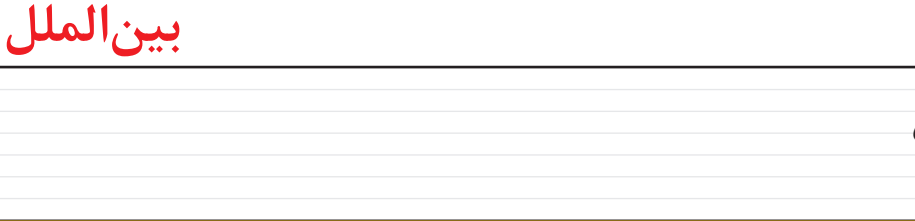
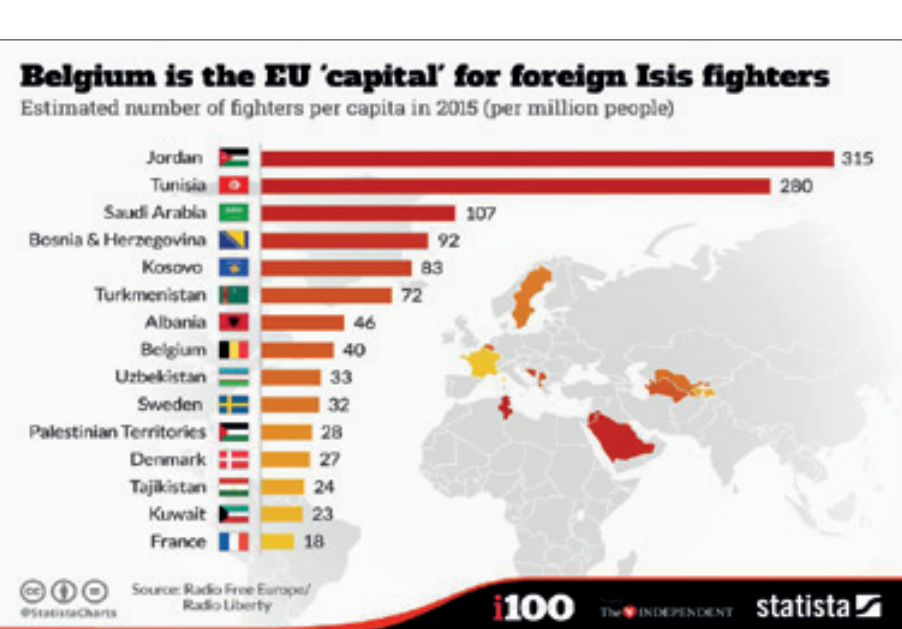
نگرانی هسته‌ای‌ها از ترور یسم هسته‌ای

هشدار درباره حمله با مواد رادیواکتیو در نشست واشنگتن

حاضر در این نشست که اتفاقاً مهم‌ترین کشور‌های دارنده سلاح هسته‌ای محسوب می‌شوند، در بیانیه اختتامیه، نگرانی خود را از خطر «رویه‌رشد» دسترسی گروه‌های افراطی به مواد هسته‌ای و رادیواکتیو اعلام کردند؛

حاضرائی نظیر اوباما، تهدید عمده را دست‌یابی تروریست‌ها به سلاح اتمی بیان کردند که به آن نام «تروریسم هسته‌ای» داده‌اند. اوباما گفت: در جهان دوهزارتن ماده اتمی وجود دارد که برخی از آن‌ها حفاظت نشده‌اند و دارای احساس خطر از جانب اوباما در حالی است که کشورهای عمده دارای زرادخانه اتمی در این نشست حاضر هستند. این کشور‌ها از ۱۰۰ درصد اورانیوم غنی شده کنونی در سطح جهان، فقط ۴ درصد آن را صرف موارد صلح‌آمیزی می‌کنند. نمایندگان روسیه و ایران در این نشست حضور نداشتند و پاکستان و کره شمالی نیز، در فهرست غایبان این گفت‌وگوها بودند. به گزارش دویچه وله، اکنون آمریکا با ۷۷۰۰ کلاهک هسته‌ای، روسیه با ۸۵۰۰ انگلیس، فرانسه، چین، هند، پاکستان، اسرائیل و کره شمالی در جهان همچنان دارای زرادخانه اتمی هستند و قصد می‌برای صرف نظر کردن از آن ندارند. در خاک کشورهایی مانند ترکیه، آلمان، ایتالیا، بلژیک و هلند هم احتمالاً یا قطعاً سلاح هسته‌ای مستقر است. به رغم همه قول و قرار‌ها مبنی بر خلع سلاح اتمی و گام‌های واقعی که در این راه برداشته شده، باز هم اکثر کشور‌های دارای سلاح هسته‌ای در حال تمدن سازی زرادخانه اتمی خود هستند و این سلاح‌ها را بخشی از توان بازدارندگی خود تلقی می‌کنند.

دیدار ناخوشایند

انتقاد اوباما از نبود آزادی بیان در ترکیه در دیدار با اردوغان

اردوغان که در سفرش به واشنگتن با استقبال سرد سیاست‌مداران آمریکا روبه‌رو شده بود، در دیدارش با رئیس‌جمهور آمریکا مورد انتقاد قرار گرفت. باراک اوباما از عدم وجود آزادی بیان در ترکیه انتقاد کرد و گفت: به‌نظرم رویکردی که آن‌ها (در ترکیه) در برابر رسانه‌ها در پیش گرفته‌اند، می‌تواند ترکیه را «در مسیر بسیار نگران‌کننده‌ای» پیش ببرد. انتقاد از اردوغان برای سرکوب رسانه‌های مستقل ترکیه در حالی انجام گرفت که جان دوندار سردبیر روزنامه اپوزیسیون جمهوری‌تاردم گول مسئول دفتر نمایندگی این روزنامه در آنکارا، برای دومین روز در دادگاه حاضر شدند. این دو روزنامه‌نگار پایان نوامبر ۲۰۱۵ به دلیل انتشار گزارشی افشاگرانه در مورد ارسال سلاح توسط نیروهای امنیتی ترکیه به گروه‌های تروریستی در سوریه بازداشت شدند. این دو پس از سه‌ماه بازداشت موقت با رأی دادگاه عالی قانون اساسی ترکیه به‌طور موقت آزاد شدند. جان دوندار و اردم گول همچنین به حمایت از فتح ا… گولن، رهبر جماعت نور و مخالفان رئیس‌جمهور ترکیه، متهم شده‌اند. اتهامی که هر دو آن را همچون دیگر اتهامات رد کرده‌اند. گولن از مخالفان جدی رجب طیب اردوغان شناخته می‌شود و از سال ۱۹۹۹ تا کنون در خارج از ترکیه به‌سر می‌برد. پیش از این در اواسط اسفندماه ۹۴ دادگاهی در استانبول با صدور حکمی مبنی بر این که روزنامه «زمان» با «فتخ… گولن» ارتباط دارد کنترل این روزنامه را به چند نفر قیم‌منتخب دولت سپرد. روزنامه پرتیراژ «زمان» روزنامه‌ای منتقد دولت بود.

